KANSRIJK VOORSCHOTEN

PROGRAMMA PVDA VOORSCHOTEN 2018-2022

VOORSCHOTEN VERDIENT BETER

PVDA

INHOUD

Voorwoord 4

1 Kansrijk Voorschoten 6

Speerpunten 7

2 Uitdagend Voorschoten 10

2.1 Werkgelegenheid 10

2.2 Ondernemen 11

2.3 Cultuur 12

2.4 Sport 13

3 Zorgzaam Voorschoten 15

3.1 Sociaal en solidair 15

3.2 Het sociale domein 16

3.3 Schuldenproblematiek 18

4 Duurzaam Voorschoten 23

4.1 Beheer openbare ruimte 23

4.2 Ruimte 24

4.3 Woningbouw 24

4.4 Water(beheer) 25

4.5 Verkeer 26

4.6 Milieu en Duurzaamheid 27

4.7 Sociale veiligheid 28

5 Bestuur en Financiën 30

5.1 Gemeente in dialoog met burgers 30

5.2 Financieel kader 31

5.3 Kwaliteit van bestuur en beleid 32

5.4 Voorschoten gericht op de toekomst 32

6 Bronnen 34

VOORWOORD

Vol trots presenteren wij ons verkiezingsprogramma 'Kansrijk Voorschoten' voor de jaren 2018-2022. Er is hard gewerkt aan een stevig programma met 10 speerpunten.

De PvdA kiest voor een Voorschoten dat uitdagend, zorgzaam en duurzaam is. Daarvoor is betrokkenheid van burgers onontbeerlijk.

Een sterke en sociale gemeente waarin iedereen gelijke kansen krijgt, verdient de inzet van velen. Wij maken met elkaar Voorschoten. Daarom kiezen wij voor het mobiliseren van de creativiteit en denkkracht van Voorschotenaren bij het vinden van oplossingen, het maken van plannen en voor het vergroten van de kwaliteit van de besluitvorming. Burgerparticipatie moet meer zijn dan een mooi woord! En daarbij hoort onze voortdurende inzet voor een gemeentebestuur en voor gemeentelijke diensten die kwalitatief aan de maat zijn.

Ons programma vraagt om een stevige PvdA- fractie in de gemeenteraad van Voorschoten. Daarom is uw stem op 21 maart 2018 van doorslaggevende betekenis. Wij kiezen voor een uitdagend, zorgzaam en duurzaam Voorschoten, u toch ook?

Ad de Graaf, lijsttrekker PvdA gemeenteraad

Jan Spendel, voorzitter PvdA Voorschoten

Marjolijn Eshuis, programmacommissie

Voorschoten, januari 2018

Meer weten? Kijk op voorschoten.pvda.nl.

1 KANSRIJK VOORSCHOTEN

Voorschoten is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, te werken en te winkelen. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het centrum, in Vlietwijk, in schoolgebouwen en is geld vrij gemaakt voor het ondergronds gaan van de Rijnland route. Prima, maar met de gemeentefinanciën ging het helemaal mis. Sinds 2010 zijn miljoenen meer uitgegeven dan ontvangen. Toen ook nog eens bleek dat vanaf 2017 meer zou worden uitgegeven dan ontvangen, greep de provincie in. Voorschoten kwam onder preventief toezicht om te bewaken dat de begroting weer sluitend wordt.

Inmiddels is dit toezicht opgeheven maar dit heeft een hoge prijs. Gemeentelijke belastingen gaan fors omhoog. Tegelijkertijd wordt bezuinigd op allerlei voorzieningen. Van zwembad en cultureel centrum tot gehandicaptenvervoer en Wmo-hulpmiddelen.

In haar alternatieve begroting 'Voorschoten verdient beter' heeft de PvdA Voorschoten aangetoond dat het anders kan. De doorrekening door de gemeente laat geen fouten zien, onze begroting is solide. *De PvdA maakt dus andere keuzes*! Dat deden wij in onze alternatieve begroting en dat doen wij de komende jaren.

In 'Kansrijk Voorschoten' beschrijft de PvdA haar programma voor de komende jaren. De PvdA kiest voor een Voorschoten dat uitdagend is, dat zorgzaam is en dat duurzaam is. Daarvoor is betrokkenheid van burgers onontbeerlijk. Wij kiezen voor het mobiliseren van de creativiteit en denkkracht van Voorschotenaren bij het vinden van oplossingen, het maken van plannen en voor het vergroten van de kwaliteit van de besluitvorming. Burgerparticipatie moet meer zijn dan een mooi woord! En daarbij hoort onze voortdurende inzet voor een gemeentebestuur en gemeentelijke diensten die kwalitatief aan de maat zijn.

Op de volgende pagina staan onze 10 speerpunten. Deze zijn verder uitgewerkt in ons verkiezingsprogramma.

SPEERPUNTEN

1

De PvdA vindt minimaal **30% sociale woningbouw** noodzakelijk. De gemeente stelt in 2018 een nieuwe gemeentelijke beleidsvisie op over de ontwikkeling van diverse bouwlocaties. Binnen bestaande en nieuwe plannen worden voldoende huizen gebouwd voor starters (alleenstaanden en jonge gezinnen) met een middeninkomen (rond de € 37.000 per jaar).

2

Voorschotenaren die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig en met behulp van familie en/of vrienden kunnen organiseren moeten in staat blijven zich te verplaatsen. De PvdA maakt **de bezuinigingen op gehandicaptenvervoer en de Wmo-hulpmiddelen ongedaan**. De in 2017 gepubliceerde armoedemonitor vormt uitgangspunt voor een herijking van het armoedebeleid in Voorschoten in 2018.

3

De PvdA wil de mogelijkheid onderzoeken van het onderbrengen van bibliotheek, cultureel centrum en muziekschool **in één multifunctioneel centrum**. Een ruimte voor verrijking van de taal- en leesvaardigheid, een plek waar wordt uitgedaagd kennis te maken met diverse cultuuruitingen, een plaats voor inburgering en een locatie waar beginners en gevorderden begeleid worden in hun creatief-artistieke ontwikkeling. Kortom, een aantrekkelijke ruimte die zich leent voor diverse culturele en maatschappelijke uitingen en een ontmoetingsplaats voor jong en oud.

4

De PvdA staat voor een **duurzame toekomst** van ons dorp. De gemeente ondersteunt diverse initiatieven, maar wij willen graag meer ambitie zien. Lokale overheden hebben samen met provincies en de nationale overheid de opdracht om ook bij te dragen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord van Parijs. De PvdA wil dat ook onze gemeente, net als veel andere gemeenten, zo spoedig mogelijk haar ambitie vastlegt en uitvoert om zo snel mogelijk een CO2-neutrale gemeente te worden. Samenwerking tussen bestuurders, gemeenteraad, milieuorganisaties, ondernemers, woningcorporaties en bewoners draagt bij aan het realiseren van deze doelstelling.

5

Het aantal analfabeten, laaggeletterden en digibeten is (ook in Voorschoten) groter dan velen denken. In de informatiesamenleving is dit een steeds grotere belemmering in het maatschappelijk functioneren. De PvdA vindt dat de gemeente in 2018 het initiatief moet nemen tot het project ***Taal en Digitaal.*** Eerst wordt onderzocht welke voorzieningen er al zijn en welke knelpunten bestaan. Dat vormt de basis voor een actieplan.

6

De PvdA is ***TEGEN*** **de bezuiniging** van € 400.000 in 2021 en 2022 op het zwembad. Het is verkeerd om eerst de volledige subsidie in te trekken en dan pas te onderzoeken wat er in de toekomst mogelijk is. Dat is echt de omgekeerde weg. Eerst moet onderzocht worden op welke wijze de exploitatie van het zwembad kan worden gecontinueerd en hoeveel subsidie daarvoor nodig is. In de tweede helft van 2018 vindt besluitvorming plaats.

7

Werkgelegenheid en ondernemerschap worden in samenhang **gestimuleerd**. Het gemeentelijk aanbesteding- en inkoopbeleid wordt zoveel mogelijk gericht op het lokale bedrijfsleven en de voorlichting over komende opdrachten wordt uitgebreid. Vanzelfsprekend is een in prijs en kwaliteit concurrerend aanbod noodzakelijk. Ook wordt getoetst op het werkgelegenheidseffect.

8

De PvdA besteedt de zorg niet aan op basis van alleen de prijs. In de aanbestedingen stellen we **eisen** aan **kwaliteit, goed werkgeverschap, het toepassen van cao's, werken met vaste dienstverbanden, medezeggenschap van cliënten en mantelzorgers, en persoonlijk contact**. Wij passen de code "verantwoord marktgedrag thuisondersteuning" toe.

9

Volgens velen is Voorschoten als zelfstandige gemeente voor de lange termijn geen haalbare kaart meer. De provincie lijkt Voorschoten te zien als onderdeel van een Groot Leiden. Een aanzienlijke meerderheid van Voorschotenaren ziet meer in het samen gaan met een vergelijkbare gemeente dan met Leiden. Of die vergelijkbare gemeentes dat ook zo zien, is onduidelijk. De PvdA zet zich in voor een versterking van de eigen bestuurskracht van Voorschoten en het helder op een rij zetten van mogelijkheden (zomer 2018) tot samenwerking. Voorschotenaren worden hier direct bij betrokken en niet pas nadat het feitelijke besluit heeft plaatsgevonden. Elk besluit over een **gemeentelijke herindeling wordt getoetst** aan vier criteria die in dit programma worden genoemd.

10

De PvdA is overtuigd van **de noodzaak** van een **solide en meerjarig sluitende begroting** en van een **vermindering van de schuldpositie van de gemeente**. Wij doen het anders dan de huidige coalitie en D66. Wij gebruiken het overschot in de begroting van 2017 plus de opbrengsten uit de verkoop van onroerende goederen voor de dekking van de helft van de voorgenomen schuldreductie. Hierdoor kan worden geïnvesteerd in belangrijke voorzieningen voor Voorschotenaren. In onze alternatieve begroting 'Voorschoten verdient beter' is dit uitgewerkt.

2 UITDAGEND VOORSCHOTEN

Wij stimuleren een sociaaleconomisch klimaat waarvan iedereen kan profiteren. Uitdagend Voorschoten vereist een vestigingsklimaat waarin ondernemerschap gedijt en duurzame werkgelegenheid wordt gewaarborgd. Of het nu om ondernemers, werknemers of ZZP'ers gaat, werk is niet alleen belangrijk om brood op de plank te krijgen. Het gaat ook om onafhankelijkheid, zelfstandigheid en ontwikkeling. Verder is werk de aanjager van integratie en participatie. Daarom moeten zoveel mogelijk inwoners die nu nog een uitkering hebben aan het werk.

Werkgelegenheid en ondernemerschap hebben veel raakvlakken. Zonder actief ondernemerschap staat de werkgelegenheid onder druk en zonder betrokken werknemers komt de onderneming niet tot bloei. Beleid op beide terreinen moet in samenhang worden ontwikkeld. Een succesvol lokaal en regionaal economisch- en werkgelegenheidsbeleid wordt gestimuleerd door de handen ineen te slaan en door het scheppen van voorwaarden waardoor werkgevers en werkzoekenden elkaar eenvoudig kunnen vinden.

2.1 Werkgelegenheid

De PvdA vindt het wenselijk dat zoveel mogelijk inwoners die nu nog een uitkering hebben, gaan werken. Dat kan via het aanvaarden van een (deeltijd) baan, maar het is ook mogelijk door middel van vrijwilligerswerk of een stage door te groeien naar betaald werk.

- De gemeente heeft als taak werkzoekenden uit te dagen in het zoeken naar werk en hen begeleiden in het verkrijgen van een goede uitgangspositie daartoe. Mensen die kunnen werken maar door omstandigheden zijn aangewezen op de bijstand worden respectvol behandeld. Het uitgangspunt is dat uitkeringsgerechtigden in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor het verkrijgen van een (nieuwe) baan. Voor degenen die hierin niet slagen blijven ondersteunende faciliteiten bestaan en is de gemeente een vangnet.

- De PvdA verwacht dat uitkeringsgerechtigden naar vermogen aan de samenleving deelnemen, ook wanneer iemand weinig opleiding heeft of een beperking. Een uitkering wordt gekoppeld aan een tegenprestatie die past bij de vaardigheden van de werkzoekende, waarbij het de bedoeling is dat het uitvoeren hiervan de werkzoekende ondersteunt in het uiteindelijk vinden van (nieuw) werk.

- Werkgevers moeten eenvoudig toegang krijgen tot het bestand van lokale werkzoekenden. De gemeente benadert ondernemers actief om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen.

- In Voorschoten zitten ruim 330 mensen in de bijstand, waarvan een groot aantal langer dan vijf jaar. De PvdA wil dat de gemeente de komende periode meer aandacht gaat besteden aan mensen die langdurig in de bijstand zitten. Doel is dat een groot deel van deze langdurig werkzoekenden de komende jaren uit de bijstand komt. Het huidige beleid zet zich er vooral op in om mensen die relatief gemakkelijk uitstromen aan het werk te helpen. In het huidige economische klimaat en de groeiende arbeidsmarkt zal het voor deze groep makkelijker zijn werk te vinden.

Het is niet voor iedereen gemakkelijk deel te nemen aan de samenleving. Vooral voor mensen met een beperking (jong & oud), voor anderstaligen en voor 50-plussers met een beperkte opleiding is het soms moeilijk volwaardig mee te doen.

- De PvdA zal de komende periode specifieke aandacht besteden aan deze groepen. Een goede begeleiding en het intensiveren van de mogelijkheden om via projecten of taalstages deel te nemen aan de samenleving is daarbij de inzet.

- Voor mensen met een WSW-indicatie geldt dat zij zoveel mogelijk toegang zouden moeten hebben tot een reguliere baan. Voor wie dat geen optie is, is er een beschermde arbeidsplaats binnen een regionaal leerwerkbedrijf.

De arbeidsmarkt houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente Voorschoten maakt deel uit van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en draagt samen met de andere gemeenten in de regio en de Werkpleinen (gemeenten en UWV) gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het terugdringen van de werkloosheid en het stimuleren van de werkgelegenheid.

2.2 Ondernemen

Ondernemerschap maakt Voorschoten aantrekkelijk en welvarend. Bedrijven zoeken steeds nieuwe mogelijkheden om te innoveren en te groeien. Dit biedt kansen voor ondernemers, maar ook voor de werkgelegenheid. De gemeente vindt ondernemerschap belangrijk en er is ruimte om de facilitering van ondernemers te verbeteren. De PvdA vindt het belangrijk:

- Dat de gemeenteondernemers faciliteert in hun ondernemerschap. De bedrijfscontactfunctionaris heeft een proactieve houding richting ondernemers; adviseert (startende) ondernemers in hun contact met de gemeente; ondersteunt bij complexe vraagstukken en helpt bij het aanvragen van vergunningen en het doorlopen van procedures. Ook dient de gemeente in voorwaardenscheppende sfeer zichtbaar te zijn, onder meer door het bieden van een platform waar gemeente en ondernemers elkaar ontmoeten. Doel is om aantrekkelijke winkelgebieden te hebben en de werkgelegenheid daar te behouden. Hierbij wordt onder meer in overleg besproken hoe barrières kunnen worden weggenomen zodat ondernemers zich kunnen focussen op ondernemen.

- Dat het gemeentelijk aanbesteding- en inkoopbeleid zoveel mogelijk wordt gericht op het lokale bedrijfsleven, dat het inschrijven in het ondernemersregister wordt vereenvoudigd en de voorlichting over komende opdrachten wordt uitgebreid. Een in prijs en kwaliteit concurrerend aanbod is daarvoor noodzakelijk.

- Dat er een vast aanspreekpunt komt bij de gemeente voor advies en begeleiding van ondernemers bij het aanvragen van vergunningen.

- Dat de gemeente in geval van wijziging van openingstijden dat doet in overleg met de bevolking en de lokale ondernemers en oog heeft voor de regionale concurrentiepositie.

2.3 Cultuur

Bij een uitdagend Voorschoten behoren sociaal-culturele voorzieningen die passen bij de schaal en de ambitie van ons dorp. Het cultuuraanbod in Voorschoten is gevarieerd. Regelmatig zijn er uitvoeringen van muziek- en toneelgezelschappen en tentoonstellingen. Door de ligging van de gemeente kunnen inwoners die mobiel zijn eenvoudig gebruik maken van het aanbod in de omliggende steden. Dit betekent niet dat cultuur geen prioriteit heeft. De mogelijkheden zijn door de schaal van Voorschoten echter beperkt. Daarom moeten er prioriteiten worden gesteld.

- Komende periode legt de PvdA de focus op 'kennismaking met'. Dit betekent dat het accent komt te liggen op het in contact brengen met cultuur voor groepen die nog niet eerder kennis maakten met cultuuruitingen zoals de schilderkunst, toneel, muziek en literatuur. Het gaat om basis- en middelbare schoolleerlingen, maar ook Voorschotenaren met een andere culturele achtergrond.

- De PvdA vindt dat culturele en recreatieve activiteiten voor en door de inwoners van Voorschoten moeten worden gestimuleerd en betrokken organisaties zo wenselijk worden ondersteund.

- Het culturele en recreatieve aanbod is nu over een groot aantal accommodaties versnipperd en vindt plaats op plekken die daar niet helemaal geschikt voor zijn, of verouderd zijn. De PvdA blijft zich inzetten voor de realisering van een multifunctionele accommodatie die ruimte biedt aan de diverse culturele instellingen, waaronder bibliotheek, muziekschool en filmhuis. Een ontmoetingsplek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, waar voorstellingen kunnen worden bezocht, waar cursussen worden gegeven, waar geëxposeerd kan worden. Een plaats ook waar nieuwkomers en anderstaligen hun taal- en leesvaardigheid kunnen ontwikkelen. Kortom, een aantrekkelijk gemeenschapscentrum, van en voor alle inwoners. De PvdA wil dat de gemeente een incidenteel budget vrijmaakt voor het opstellen van een business case die de mogelijkheden hiertoe onderzoekt. Bij het opstellen van deze business case wordt gebruik gemaakt van een eerdere verkenning enkele jaren geleden. De PvdA zal de bezuiniging van € 130.000 op het cultureel centrum ongedaan maken als onderdeel van een structurele financiering van deze accommodatie.

2.4 Sport

Voorschoten is op sportief gebied een aantrekkelijke gemeente. Er zijn veel sportclubs en de kwaliteit van de voorzieningen, zoals zwembad, sportvelden en -zalen, is hoog. Jong en oud hebben tal van mogelijkheden om hun geliefde sport te beoefenen. Dat moet zo blijven.

Het beoefenen van sport is voor jong en oud belangrijk. Sport draagt bij aan gezondheid, het daagt uit prestaties neer te zetten, het leert omgaan met tegenslag, het versterkt het vermogen tot samenwerken en biedt een basis voor ontmoeting. Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij inzetten op het behoud van voldoende en kwalitatief goede faciliteiten voor het kunnen beoefenen van sport.

- De gemeente sportdeelname blijft stimuleren en zich daarbij specifiek richt op kinderen uit kansarme gezinnen (≤ 130% van het wettelijk sociaal minimum), door hen financieel ondersteunen bij de uitoefening van een sport.

- Actieve sportbeoefening ook mogelijk moet zijn voor mensen met een beperking.

- Het beheer van sportpark Adegeest een gezamenlijke taak is voor de sportverenigingen van het park. Indien nodig kan er een beroep worden gedaan op ondersteuning vanuit de gemeente.

- De PvdA maakt de bezuiniging in 2021 en 2022 op het zwembad ongedaan. Het is verkeerd om eerst de volledige subsidie in te trekken en dan pas te onderzoeken wat er in de toekomst mogelijk is, zonder dat hiervoor geld is uitgetrokken. Dat is echt de omgekeerde weg. Eerst moet onderzocht worden op welke wijze de exploitatie van het zwembad kan worden gecontinueerd en hoeveel subsidie daarvoor nodig is. In de tweede helft van 2018 vindt besluitvorming plaats.

3 ZORGZAAM VOORSCHOTEN

In de lokale samenleving die de PvdA-Voorschoten voor ogen heeft, telt iedereen mee. Gelukkig gaat het met veel inwoners goed. Zij hebben een baan, inkomenszekerheid, zijn gezond en hebben goed onderwijs genoten. Maar niet iedereen is altijd in staat zelfstandig iets van het leven te maken. Ook in Voorschoten komt armoede, eenzaamheid en uitsluiting voor. 550 huishoudens hebben een inkomen minder dan 110% van het wettelijk minimum.

De rol van de gemeente is belangrijk, maar belangrijker is de eigen omgeving en zijn de vele vrijwilligers en mantelzorgers die familie, kennissen of buurtgenoten ondersteunen. De inzet en betekenis van die Voorschotenaren kan en mag niet worden onderschat. Naar vermogen dient de gemeente ook hen te steunen.

Een zorgzaam Voorschoten betekent ook dat woningbouw niet uitsluitend aan het vrije spel van de markt wordt overgelaten, maar dat gerichte initiatieven noodzakelijk zijn ter stimulering van sociale woningbouw. En zorgzaamheid betekent ook aandacht voor de leefbaarheid van de wijk.

De PvdA heeft zich altijd ingezet voor goede voorzieningen in de gemeente. Dit draagt bij aan een gezonde, sociale en aantrekkelijke Voorschotense gemeenschap. Een gemeenschap waarin mensen op elkaar betrokken zijn en naar elkaar omzien. Voorschoten kent een bloeiend verenigingsleven met veel actieve vrijwilligers Dat willen we graag zo houden. De gemeente heeft de taak hierin een faciliterende en stimulerende rol te spelen. Het deelnemen aan het verenigingsleven moet ook toegankelijk blijven voor groepen met een smalle beurs. De PvdA blijft de komende periode aandacht vragen voor het behoud van een goed voorzieningenniveau, waarin de toegankelijkheid voor groepen met weinig inkomen gewaarborgd wordt.

3.1 Sociaal en solidair

Het stimuleren van solidariteit tussen burgers is één van de uitgangspunten van de PvdA. Wij willen samen met de inwoners van Voorschoten werken aan een verbonden samenleving waaraan iedereen kan deelnemen. Wie dat (tijdelijk) niet kan, moet op ondersteuning kunnen rekenen. In de eerste plaats vanuit de eigen omgeving, maar als er meer nodig is, zorgt de gemeente voor een goed vangnet. Die ondersteuning is gericht op het zoveel mogelijk herwinnen van de eigen kracht en is dicht bij de mensen georganiseerd.

De Armoedemonitor 2016 laat zien dat 262 (5%) van de 5.549 kinderen in de gemeente leven in een huishouden met een inkomen tot maximaal 110 procent van het sociale minimum. Dat is net genoeg om van te leven. Vooral gezinnen met schoolgaande kinderen op het voortgezet onderwijs komen te kort. Dat geldt ook voor alleenstaande minima en echtparen die nog geen AOW-uitkering krijgen. De gemeente Voorschoten heeft diverse regelingen om huishoudens

met een krappe beurs bij te staan. Het probleem is dat veel betrokken gezinnen deze regelingen niet kennen, waardoor veel geld onbenut blijft. De PvdA wil dan ook dat er veel meer bekendheid wordt gegeven aan bijzondere bijstand onder de doelgroep minima.

Voor de PvdA geldt dat iedereen meetelt!

- De PvdA zet zich in voor een samenleving waarin plaats is voor iedereen, waarin iedereen meetelt en waar voorzieningen voor iedereen toegankelijk zijn.

- De PvdA verwacht dat mensen actief deelnemen aan de samenleving. Dat kan via een betaalde baan, maar ook op andere manieren, zoals vrijwilligerswerk.

- De PvdA streeft naar een zorgzame samenleving waarin mensen elkaar helpen en waar de overheid bescherming waarborgt en belangrijke ontwikkelingen stimuleert en faciliteert. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar minima en vluchtelingen.

- Het verstrekken van bijzondere bijstand aan inwoners met een langdurig laag inkomen blijft een belangrijk onderdeel van het gemeentelijke minimabeleid. Lidmaatschap van een sportclub of muziekles stelt inwoners in staat deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Bijzondere bijstand is soms ook nodig voor de aanschaf van dure goederen, zoals een wasmachine.

- De PvdA vindt het belangrijk een warm welkom te bieden aan vluchtelingen die hun land hebben moeten verlaten vanwege oorlog of vervolging. Iedere gemeente is ook verplicht per jaar een door het rijk vastgesteld aantal vluchtelingen op te nemen. Voorschoten heeft zich in 2016 bij de opvang van de stroom vluchtelingen uit voornamelijk Syrië van haar beste kant laten zien. De PvdA wil dat vluchtelingen ook in de toekomst een welkom thuis vinden in de gemeente en er samen met maatschappelijke organisaties gewerkt wordt aan een zo snel en goed mogelijke inburgering.

- De gemeente moedigt ‘gezond leven’ aan, door ondersteuning van maatschappelijke organisaties die zich richten op het terugdringen van overmatig alcoholgebruik en overgewicht, en op het stimuleren van goede voeding en voldoende bewegen.

- De PvdA vindt de voedselbank een betekenisvolle en (helaas) noodzakelijke voorziening in onze gemeente. De voedselbank helpt inwoners met een smalle beurs in hun basisbehoeften te voorzien. De voedselbank draagt ook bij aan solidariteit tussen de inwoners.

3.2 Het sociale domein

Voorschoten heeft er sinds 2015 veel nieuwe taken op het gebied van zorg, jeugd en werk bij gekregen. De afgelopen jaren hebben het college van B&W en de gemeenteraad veel geïnvesteerd om dit proces in goede banen te leiden. Met de decentralisatie van deze taken door de overheid naar de gemeenten is tegelijkertijd ingezet op meer zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de burger. Dat betekent dat de overheid van inwoners verwacht dat

zij waar mogelijk zoveel mogelijk in hun eigen zorg organiseren. En dat de overheid die hulpverleent waartoe inwoners zelf, samen met hun eigen netwerk, niet in staat zijn.

De decentralisatie van de zorg, jeugd en werk lijkt in Voorschoten gelukkig niet al te grote problemen te hebben opgeleverd. Tegelijkertijd realiseren we ons dat de 'participatie-samenleving' uitgaat van de zelfredzame burger die zelfstandig zijn weg kan vinden in het oerwoud van regelingen en die goed overweg kan met digitale systemen omdat contact met de overheid grotendeels online verloopt. En we weten dat het beeld van de 'zelfredzame burger' niet voor iedereen opgaat. Persoonlijk contact en maatwerk blijven de uitgangspunten bij de ondersteuning zodat alle inwoners de zorg krijgen die hen past.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Het aanvragen van zorg zo eenvoudig mogelijk wordt gemaakt. Dat kan via de huisarts, het wijkteam, of op een andere manier. Zowel inwoners als mantelzorgers kunnen zorgaanvrager zijn. Het is duidelijk is bij wie je terecht kunt met een probleem of zorgvraag.
- Bij de inkoop van zorg kwaliteit leidend is boven prijs. Dat er sprake is van kwaliteit voor de zorgontvanger én voor de zorgverlener. Zodat de zorgverlener voldoend tijd en aandacht kan besteden aan de zorgontvanger en daarvoor passende arbeidsvoorwaarden mag verwachten. Wij onderschrijven de code 'verantwoord marktgedrag thuisondersteuning'.
- Zorg betaalbaar moet zijn. De eigen bijdrage voor de Wmo geldt alleen voor mensen met een inkomen hoger dan 130% van het minimumloon. En kan niet meer zijn dan de kostprijs van een voorziening of dienst.
- Voorschotenaren die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig en met behulp van familie of vrienden kunnen organiseren in staat blijven zich te verplaatsen. De PvdA maakt de bezuinigingen op gehandicaptenvervoer, scootmobielen en Wmo-advies ongedaan. De in 2017 gepubliceerde armoedemonitor vormt uitgangspunt voor een herijking van het armoedebeleid in Voorschoten in 2018.
- We als gemeente gezond eten en een gezonde leefstijl bevorderen. We investeren in programma's voor drugs- en alcoholpreventie, vooral onder jongeren.
- We inzetten op het tegengaan van eenzaamheid en laaggeletterdheid.
- We als gemeenteorganisaties ondersteunen die zich maatschappelijk betrokken voelen
- Er voldoende aandacht is voor vroegtijdige signalering en preventie. Wij wijzen hierbij ook op het belang van een goede en tijdige diagnose bij psychische problemen, zodat mensen zo snel mogelijk de juiste hulp krijgen. Dit om te voorkomen dat er zorg wordt verleend die niet goed aansluit op de vraag. En om te voorkomen dat zware en dure zorg ingezet moet worden. In dit kader vragen wij ook aandacht voor het belang van beschermd of begeleid wonen van de doelgroep.
- Mantelzorgers van onschatbare waarde zijn. Zij verdienen onze steun en waardering. Wij willen hun positie versterken door hen, waar dat nodig is, bij te staan. Dat kan bijvoorbeeld door dagopvang en respijtzorg, praktische- en emotionele hulp, zoals de training over de omgang met dementie of contact met lotgenoten.

- Wij de toegankelijkheid van voorzieningen voor mensen met een beperking verbeteren, zodat zij zich zelfstandig kunnen bewegen. Wij dragen bij aan de uitvoering van het actieprogramma voor uitvoering van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking.

3.3 Schuldenproblematiek

Overal in Nederland wonen mensen met schulden. Je komt er zo in, maar kom er maar eens uit. Want wie niet meer kan betalen, die wordt verder op kosten gejaagd. En wie daarna van zijn schulden af wil komen, moet een bureaucratische triatlon lopen, ongetraind.
8000 keer werd vorig jaar een huis ontruimd. 20.000 keer werd de elektriciteit afgesloten, 89.000 keer meldde iemand zich bij de schuldhulpverlening en drie miljoen keer belde ergens een deurwaarder aan. Eén op de vijf huishoudens loopt risico op problematische schulden, meer dan 300.000 mensen hebben een bewindvoerder. Ook in Voorschoten zijn er mensen die met deze problematiek te maken hebben.

Niemand heeft hier baat bij. Schuldeisers zien hun geld niet terug. De belastingbetaler is miljarden kwijt aan een steeds verder uitdijend bureaucratisch moeras. Hulpverleners raken moedeloos van de protocollen, beslisbomen en zelfredzaamheidsmatrices die hun werk reduceren tot het afvinken van checklists. En de schuldenaar? De schuldenaar is het lijdend voorwerp van al deze gekte. Hij verliest zijn moed, zijn gezondheid, zijn hoop. Dat moet veranderen. Schulden mogen zich niet zo snel vermenigvuldigen. En als mensen in de schulden komen, moet er veel sneller zicht komen op een oplossing. Een oplossing die recht doet aan de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen.
Daarom zal de PvdA zich inzetten voor nieuw beleid schuldhulpverlening gebaseerd op een analyse van de omvang en specifieke kenmerken van de problematiek in Voorschoten. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan worden gedacht aan:

1. Experimenten met het overnemen van schulden;
2. Schuldhulpverleners de mogelijkheid bieden hun werk te doen (minder verkokering, meer afstemming) en
3. Het voorkomen van problematische schulden en schuldeisers te wijzen op hun verantwoordelijkheid.

3.4. Onderwijs en bibliotheek

Het aanbieden van onderwijs is in de eerste plaats een taak van de schoolbesturen en leerkrachten. De gemeente zorgt voor goede schoolgebouwen en voor veilige schoolroutes.
Een Kansrijk Voorschoten is ook een ambitieus Voorschoten.

- Onderwijsachterstanden, passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten zijn onderwerpen die afzonderlijke scholen niet alleen kunnen oplossen. De PvdA wil dat de gemeente in samenspraak met de schoolbesturen knelpunten beter in kaart brengt, bespreekt wat beter kan en welke nieuwe initiatieven wenselijk zijn en ten slotte afspraken maakt over de verschillende verantwoordelijkheden van scholen, gemeente en andere partijen.

- In een 'Uitdagend' Voorschoten mag een hoogwaardige en eigentijdse bibliotheek zeker in het digitale tijdperk niet ontbreken. Volledige afhankelijkheid van sociale media leidt tot culturele verarming en eenzijdigheid in informatievoorziening. In samenspraak met de bibliotheek, de basisscholen en andere culturele voorzieningen wil de PvdA-Voorschoten nagaan hoe de kwaliteit van een bibliotheek (mede in relatie tot een mogelijk multifunctionele accommodatie) op langere termijn kan worden veiliggesteld.
- Het aantal analfabeten, laaggeletterden en digibeten is groter dan velen denken. Zo bedraagt het aantal laaggeletterden en laaggecijferden van boven de 16 jaar in Nederland 2.5 miljoen mensen. Volgens het Taalhuis Voorschoten kan 1 op de 10 inwoners onvoldoende Nederlands lezen, schrijven of spreken om zich staande te houden in onze samenleving. De rol van de gemeente in het reguliere onderwijs is beperkt en er bestaan tal van regelingen en voorzieningen. Dat neemt niet weg dat ook de gemeente hier een verantwoordelijkheid heeft. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente een project 'Taal en Digitaal' start en het initiatief neemt om met relevante betrokkenen tot een probleemanalyse te komen. Wat zijn de knelpunten, welke doelgroepen kunnen worden onderscheiden, welke voorzieningen zijn er, welke aanvullende rol is er voor de gemeente weggelegd?

3.5. Jeugd

Voorschoten vergrijst in rap tempo. Gelukkig blijft de gemeente ook aantrekkelijk voor jonge gezinnen. Voor sommige jongeren is Voorschoten niet de meest aantrekkelijke gemeente. De PvdA wil graag met jongeren in gesprek om beter zicht te krijgen op hun behoeften. Naast de goede sportvoorzieningen zou er mogelijk behoefte zijn onder jongeren aan een ontmoetingsplek. We stimuleren daarnaast werkgelegenheid voor jongeren en vragen aandacht voor meer betaalbare woningen voor starters.

De meeste Voorschotens jongeren groeien in een beschermde en stimulerende omgeving op. Zij volgen een opleiding op hun niveau en ontwikkelen hun talenten. Niet alle jongeren groeien op in dergelijke omstandigheden. Sommigen hebben te maken met psychische problemen. Voor deze groep is het belangrijk dat er goede opvoedingsondersteuning en/of adequate hulpverlening beschikbaar is.

- De PvdA staat een positieve ontwikkeling en opvoeding van jeugdigen voor. Hierin gaan we uit van versterking van de eigen mogelijkheden van ouders en kinderen.
- De PvdA vindt dat het accent in het jeugdbeleid moet liggen op het stimuleren van talentontwikkeling en het actief participeren in de samenleving.
- Voor ouders die problemen ervaren bij de opvoeding is het belangrijk dat er goede opvoedingsondersteuning beschikbaar is. Voor het aanpakken van probleemsituaties kan een beroep worden gedaan op gespecialiseerde hulpverlening.
- Kinderen van ouders, die (psychisch) ziek of verslaafd zijn, kunnen rekenen op extra aandacht en bescherming. Hun veiligheid staat altijd voorop.
- Wanneer de veiligheid van kinderen in het geding is, is de gemeente bevoegd om op zorgvuldige wijze adequaat in te grijpen.
- De PvdA wil de weerbaarheid van kinderen en gezinnen versterken door een integrale aanpak, gericht op het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik, pestgedrag op scholen en via sociale media, seksueel misbruik en problemen bij een echtscheiding.

3.6 Ouderen

Mensen worden ouder en dat heeft ook zijn effect op ons dorp: Voorschoten vergrijst. Een deel van de ouderen is tot op hoge leeftijd vitaal. Zij staan nog volop in het leven en zijn vaak actief in maatschappelijke organisaties. Zij vormen een enorm reservoir van kennis en ervaring waarop organisaties een beroep kunnen doen. Toch zou het wenselijk zijn alsnog meer ouderen actief worden. Ouder worden betekent ook dat er steeds meer mensen zijn die verminderd in staat zijn om zelfstandig te wonen en erop uit te gaan.

- De PvdA wil dat de gemeente ouderen stimuleert om maatschappelijk actief te blijven en dat maatschappelijke organisaties voldoende (financiële) middelen hebben om vrijwilligers te waarderen. Organisaties als het Vrijwilligerssteunpunt en Voor Elkaar vervullen een belangrijke rol in de bemiddeling van vrijwilligers.
- De PvdA vindt dat mensen die niet meer zelfstandig kunnen wonen en/of zich niet meer zelfstandig kunnen bewegen, in beginsel via de Wmo moeten kunnen rekenen op de gemeente. Tevens zorgt de gemeente voor algemene toegankelijkheid van de openbare ruimte, openbaar vervoer en voorzieningen in de wijk. De PvdA wil onderzoek naar de toegankelijkheid van WMO-voorzieningen als grondslag voor voorstellen ter verbetering hiervan.

3.7. Voorzieningen

Voorschoten kent een bloeiend verenigingsleven. Het levert een belangrijke bijdrage aan een aantrekkelijk woonklimaat. Veel organisaties zijn voor een deel van hun inkomsten afhankelijk van gemeentelijke subsidie. Als gevolg van de financiële positie, heeft de gemeente de laatste jaren bezuinigd op ondersteuning van deze organisaties. Voor organisaties die voor het overgrote deel afhankelijk zijn van subsidie van de gemeente, zoals het welzijnswerk voor jongeren, het zwembad en de bibliotheek, komen deze bezuinigen extra hard aan. In onze alternatieve begroting 'Voorschoten verdient beter' heeft de PvdA andere keuzes gemaakt.

De PvdA wil meer geld voor het gemeentelijke subsidiebeleid en voor het wijkbeleid. Het huidige college zegt dat het besluit om te bezuinigen het startpunt vormt van een traject en niet het eindpunt. De PvdA zal het nieuwe college uitdagen dit waar te maken en te zoeken naar creatieve oplossingen om de continuïteit van belangrijke voorzieningen te waarborgen.

Ook minder bekende 'voorzieningen' dragen bij aan een zorgzaam Voorschoten als gemeenschap van burgers. Voorbeelden hiervan zijn de buurthuizen, de Stichting Halt, de hengelsportvereniging VVB en de Natuursportvereniging (het Volkstuinpark). De huidige volkstuinen maken onderdeel uit van de natuur en biedt inwoners gelegenheid tot actieve dagrecreatie. Voor minder draagkrachtigen biedt het een alternatief voor recreatie en vakantie buiten de woning of flat.

Voor gezinnen met jonge kinderen is de kinderboerderij een belangrijke voorziening. Wie kent niet het plezier dat kinderen beleven aan het zien en het aanraken van dieren. De PvdA wil de kinderboerderij meer armslag geven om ook in de toekomst te blijven bestaan.

Een zorgzaam Voorschoten kan niet zonder vrijwilligers. Er zijn honderden, zo niet duizenden, vrijwilligers actief bij onder meer sportverenigingen, verzorgingshuizen, scholen, buurthuizen en culturele organisaties zoals de bibliotheek. Een bijzondere groep vrijwilligers zijn de mantelzorgers. Zij verzorgen een familielid of buur, vanuit liefde en/of sociale plicht. Al deze

vrijwilligers doen maatschappelijk belangrijk werk, om niet. Zij verdienen onze waardering en ondersteuning. Voor sommige organisaties is het lastig om vrijwilligers te vinden, omdat het werk soms zwaar is en niet altijd aangenaam. Het creëren van goede voorwaarden voor vrijwilligersorganisaties vinden wij een gemeentelijke taak.

4 DUURZAAM VOORSCHOTEN

De aantrekkingskracht van Voorschoten is voor burgers zichtbaar door de wijze waarop de gemeente de openbare ruimte beheert en zorg besteedt aan de gebouwde omgeving. Belangrijk is ook de aandacht voor milieubescherming en duurzaamheid en hoe het verkeer is ingepast in de gemeente. Naarmate de gemeente hierin beter slaagt, wint de gemeente aan kwaliteit.

De Nederlandse overheid ratificeerde het Klimaatakkoord van Parijs: maximale temperatuurstijging van 1,5 graad aan het einde van deze eeuw. Dat betekent dat Nederland toe moet werken naar CO2-reductie op grote schaal. Lokale overheden hebben samen met provincies en de nationale overheid de opdracht om ook bij te dragen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord. De komende raadsperiode zal dit een belangrijk onderwerp worden in alle gemeenten. De PvdA wil dat ook onze gemeente, net als veel andere gemeenten, zo spoedig mogelijk haar ambitie vastlegt en uitvoert om zo snel mogelijk een CO2-neutrale gemeente te worden.

4.1 Beheer openbare ruimte

Zorgvuldig beheer van de openbare ruimte is het visitekaartje van Voorschoten. Aandacht voor aantrekkelijke, schone en veilige straten en parken is allereerst een taak van de gemeente, maar inwoners hebben hierin ook een verantwoordelijkheid.

Om de kosten te besparen is er in de recente bezuinigingsvoorstellen voor gekozen om in 2018 het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te verlagen van kwaliteitsniveau B (basis) naar C (sober). Dit zal het komend jaar direct zichtbaar worden voor wat het groen betreft en na een aantal jaren ook voor de rest van de openbare ruimte. De uitstraling van de openbare ruimte zal hierdoor rommeliger worden. De PvdA heeft altijd ingezet op onderhoudsniveau B. We zullen de effecten van de verlaging van het kwaliteitsniveau op de openbare ruimte de komende tijd monitoren en in actie komen wanneer dit de uitstraling ervan al te zeer negatief beïnvloedt.

- De PvdA is van mening dat bewoners meer zeggenschap moeten krijgen over de inrichting van de wijk, hoe de beschikbare middelen in de wijk of buurt worden ingezet en op welke wijze bewoners zelf een steentje bijdragen aan het aantrekkelijk houden van de leefbaarheid in de wijk of buurt. De gemeente stimuleert het ontstaan van twee experimentele ruimtes waar wijkcomités een beperkt budget krijgen dat daarvoor beschikbaar wordt gesteld.
- De PvdA wil meer bomen in het dorp om het groene karakter te versterken. Voor elke gekapte boom moet er één nieuwe aangeplant worden. In navolging van enkele andere gemeenten gaat de gemeente ook jaarlijks een aantal bomen beschikbaar stellen aan

particuliere voortuinen. Hiervoor komen bijzondere bomen met een lange levensduur in aanmerking. Met dit voortuinenproject wordt bijgedragen aan een aantrekkelijk en gevarieerd straatbeeld.

4.2 Ruimte

Het levendige en aantrekkelijk centrum is een belangrijke drager van de Voorschotense identiteit. Die identiteit moet verder worden versterkt. Verwaarloosde plekken moeten zo snel mogelijk in samenwerking met eigenaren tot ontwikkeling komen. Te denken valt aan winkels en andere voorzieningen die het centrum verder versterken.

- De PvdA wil onderzoeken op welke wijze het MOC-terrein en het Churchillplein kan worden ontwikkeld. De financiële bijdrage van de gemeente beperkt zich bij eventuele ontwikkeling hiervan uitsluitend tot het realiseren van maatschappelijke voorzieningen.
- Het bestuur van de Kruispuntkerk heeft recent besloten eind 2018 de diensten in de kerk te beëindigen. De PvdA wil een actieve inzet van de gemeente om te bevorderen dat nieuwe projecten de centrumfunctie versterken. Onderzocht moet worden welke mogelijkheden daartoe aanwezig zijn. Daarbij kan worden aangesloten bij eerder onderzoek.
- Fietsgebruik wordt gestimuleerd door betere voorzieningen om fietsen te parkeren in het centrum en bij het station.
- De winkels in de Noord-Hofland, Adegeest en Vlietwijk hebben een nuttige functie voor deze wijken. Ze bieden levendigheid en ze ondersteunen de zelfredzaamheid van senioren. De PvdA is voor goede spreiding van supermarkten over het dorp. De PvdA wil dat de gemeente samen met de ondernemers leegstand en veroudering van winkels en bedrijfspanden tegen gaat.
- De Voorschotense bedrijventerreinen zijn een stimulans voor de lokale economie. De PvdA hecht grote waarde aan het zorgvuldig omgaan met de belangen van bewoners en ondernemers in het bedrijventerrein Dobbewijk.

4.3 Woningbouw

Na een crisis op de woningmarkt, stijgen de huizenprijzen de laatste jaren weer. Dat is ook in Voorschoten het geval. Er blijft een behoefte aan goede en betaalbare woningen in de Randstad. De PvdA vindt dat minimaal 30 % sociale woningbouw noodzakelijk is. De woonvisie die in ontwikkeling is op regionaal niveau (Holland Rijnland) komt op grond van nieuwe cijfers ook uit op een hogere percentages sociale woningbouw dan nu worden gehanteerd. Voor de komende periode bestaan er plannen om de Duivenvoordecorridor (Roosenhorst en Noortveer, beide langs de Kniplaan) en Starrenburg III te ontwikkelen.

- Het college van B&W stelt in 2018 een gemeentelijke beleidsvisie op inzake de ontwikkeling van de diverse bouwlocaties. Daarbij moet specifieke aandacht zijn voor de uitbreiding van het aanbod van betaalbare woningen. Immers, Voorschoten moet verstandig omgaan met de beschikbare ruimte omdat naast de huidige plannen voor de ontwikkeling van grotere (Starrenburg III) en kleinschalige woningbouw (Segaar

terrein, MOC-terrein, eventueel het gebied Kruispuntkerk), de ruimte voor grootschalige projecten beperkt is.

- Alle bouwprojecten worden getoetst op duurzaamheid in het perspectief van de nieuwe eisen over klimaatneutraal wonen die over enkele jaren van kracht zullen zijn.

- De PvdA wil dat er binnen bestaande en nieuwe plannen voldoende huizen worden gebouwd voor starters (alleenstaanden en jonge gezinnen) met een middeninkomen (rond € 37.000 per jaar).

4.4 Water(beheer)

Wij willen schoner en zichtbaar aantrekkelijk water in onze gemeente. Daarvoor is het nodig dat de waterkwaliteit verbetert. Ook het *rainproof* ontwikkelen van wijken en gebouwen wordt als gevolg van de klimaatverandering belangrijker.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We in samenwerking met het waterschap (Hoogheemraadschap Rijnland) een plan van aanpak opstellen, gericht op de verbetering van de waterkwaliteit en het opvangen van regenwater.

- We ons dorp *regenbestendig* maken door een waterdoorlatend straatwerk, de afvoer van schoon hemelwater naar de bodem of het oppervlaktewater, het gebruik van regentonnen, 'rainproof 'daken en meer oppervlaktewater.

- Er bij nieuwbouwplannen, herbestemming en transformatie een watertoets wordt uitgevoerd en de aanbevelingen worden opgevolgd.

- Wij inwoners aanmoedigen om hun regenwater af te voeren op eigen terrein. Dat kan bijvoorbeeld door minder tegels te gebruiken en meer groen te planten, en door de regenpijp niet naar de riolering te leiden, maar naar eigen grond of een regenton/-reservoir.

- In het water van Voorschoten moet kunnen worden gezwommen zonder er ziek van te worden.

- Het oppervlaktewater van voldoende kwaliteit moet zijn om vissen te laten leven en uit te zetten om zo te komen tot een gezonde en rijke visstand. Daarvoor is visvriendelijk baggeren en maaien van oevers een voorwaarde. De PvdA pleit voor het voortzetten van het aanleggen van gescheiden riolen, of het aanleggen van meer waterbassins dan wel het bevorderen van ontkoppelen regenwater op het riool.

4.5 Verkeer

Voorschoten ligt in het dichtbevolkte gebied tussen Den Haag en Leiden. Veel inwoners verlaten 's ochtends de gemeente en anderen rijden door Voorschoten naar hun bestemming. Het hoofdwegennet wordt hierdoor zwaar belast.

- Binnen de gemeente zijn alle bestemmingen op fietsafstand. Dat behoort een belangrijk uitgangspunt te zijn bij de aanleg van voorzieningen voor het verkeer binnen het dorp.
- Om het verkeer zo soepel mogelijk uit Voorschoten te leiden naar het hoofdwegennet, vindt de PvdA dat de aansluiting aan de noordkant van Voorschoten richting de A4 moet worden verbeterd (m.a.w. verkeersproblemen bij het Lammenschansplein in overleg met Leiden verminderen).
- Het veilig kunnen oversteken door voetgangers en fietsers van het gemeentelijke hoofdwegennet moet verder worden verbeterd.
- Voetgangers maken deel uit van het verkeer. Er moet aandacht zijn voor voorzieningen die mindervalide inwoners faciliteren in hun bewegingsruimte.
- De PvdA wil ruimte voor de fiets. Het verkeer neemt in de Randstad door economische groei en woningbouw toe. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren doorzet. De PvdA wil dat de gemeente het gebruik van de fiets veel meer gaat stimuleren. Fietsgebruik heeft alleen maar voordelen (beweging, schone lucht, ontlasting van wegennet, stil).
- Fietspaden worden steeds drukker door gebruikers met verschillende snelheden. De ANWB komt in 2018 met een fietspadcode voor diverse gebruikers van fietspaden. De PvdA vraagt de gemeente om in overleg met de ANWB, de provincie en buurgemeenten knelpunten op te lossen.
- De afgelopen jaren zijn in alle woonwijken 30-km zones aangelegd. De verkeersveiligheid is daardoor voor fietsers en voetgangers verbeterd. De praktijk leert dat het niet vanzelfsprekend is dat automobilisten zich aan de aangegeven snelheid houden. De PvdA vindt handhaving van rijgedrag, met name ook in de woonwijken, van groot belang. Wij vragen de gemeente te onderzoeken op welke wijze het rijgedrag van automobilisten kan worden beïnvloed door het nemen van verkeerskundige maatregelen.
- Een fijnmazig netwerk van busverbindingen maakt het mogelijk dat het dorpscentrum, diverse winkelcentra, de wijken, NS-stations en voorzieningen in de buurgemeenten goed bereikbaar zijn. De drukke busverbinding tussen en Leiden en Den Haag is belangrijk voor de bereikbaarheid van Voorschoten.
- Wij vragen het college van B&W om in overleg met ProRail de capaciteit van de fietsenstallingen bij station Voorschoten te vergroten, om het fietsgebruik naar de stations te stimuleren. ProRail moet eerdere afspraken over fietsenstalling nu nakomen.

4.6 Milieu en Duurzaamheid

De PvdA Voorschoten staat voor een duurzame toekomst. De klimaatverandering, de toename aan regenwater en de CO2-uitstoot baren zorgen. Lokale overheden hebben samen met de provincies en de nationale overheid, de taak om bij te dragen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord van Parijs.

De PvdA wil dat hiermee, bij de opzet van nieuwe projecten zoals Starrenburg III, rekening wordt gehouden wordt door duurzaam (CO2-neutraal) te bouwen.

Duurzaam bouwen, het toewerken naar een afname in energiegebruik en naar hergebruik, vraagt om creatief denken en proactief handelen. Hiervoor is het nodig dat bestuurders, ondernemers, woningcorporaties, milieuorganisaties en bewoners de handen in een slaan en samen zoeken naar milieuvriendelijke oplossingen. De gemeente neemt het voortouw.

De PvdA wil (dat):

- Duurzaamheid betekent verstandig investeren, zeker als we iets nieuws opzetten. Duurzaamheid in ons dorp vereist creativiteit en samenwerking, die we willen halen uit een denktank van bestuurders, milieuorganisaties, ondernemers, woningcorporaties en bewoners. De PvdA ziet erop toe dat de gemeente het voortouw neemt.
- De PvdA wil dat ook onze gemeente, net als veel andere gemeenten, zo spoedig mogelijk haar ambitie vastlegt en uitvoert om zo snel mogelijk een CO2-neutrale gemeente te worden.
- Gemeentelijke gebouwen worden voorzien van isolatie en zonnecollectoren, en overgaan op duurzame technologieën zoals warmte-koude-opslag (KWO) en ledverlichting.
- De gemeente 100% duurzame stroom inkoopt. Ook onze leveranciers en subsidieontvangende organisaties zullen hiertoe worden aangezet.
- Corporaties afspraken maken over energieopwekking door huurders.
- De totstandkoming van energiecoöperaties stimuleren waarin bewoners energie gaan opwekken. (O.a. advies, subsidies, zonnepanelen, warmte-koude-opslag). Mensen met een krappe beurs moeten ook toegang hebben tot deze initiatieven.
- Alle sociale woningen binnen 10 jaar geïsoleerd zijn. De gemeente maakt hiervoor afspraken met corporaties. Initiatieven staan in het perspectief van het klimaatneutraal wonen.
- Een informatiepunt duurzaamheid in Voorschoten waar particulieren en organisaties terecht kunnen met al hun vragen over duurzaamheid.
- Bij aanbestedingen, kaveluitgifte en bestemmingsplannen duurzaamheid wordt opgenomen als eis. Net als het gebruik van energiebesparende maatregelen bij nieuwbouw.
- Meervoudig gebruik van openbare ruimten en gebouwen is een belangrijk onderdeel van duurzaamheid. Met schoolbesturen wordt gesproken over het gebruik ’s avonds, met sportverenigingen over het beschikbaar stellen van sportfaciliteiten als clubhuizen, gymzalen en sportvelden voor alternatief gebruik overdag.

4.7 Sociale veiligheid

Volgens de statistieken is Voorschoten een relatief veilig dorp. Desondanks waren er de laatste jaren diverse inbraakgolven en vonden een aantal grote overvallen plaats. Dit heeft een negatief effect op het veiligheidsgevoel van burgers. Gemeente en politie werken daarom samen om de veiligheid in de gemeente te waarborgen. Het politiekeurmerk Veilig wonen, draagt hieraan bij.

- De PvdA vindt dat er komende jaren, ook met de aangekondigde bezuinigingen en ingevoerde veranderingen in de politieorganisatie, voldoende aandacht en menskracht behouden moet blijven om in te zetten binnen Voorschoten.
- De PvdA geeft daarnaast prioriteit aan preventie. De gemeente neemt samen met de politie het initiatief om burgers te adviseren bij het voorkomen van woninginbraak en het veiliger maken van de leefomgeving. Prioriteit gaat uit naar het terugdringen van sociaal onveilige plekken.
- ProRail wordt aangesproken op overeengekomen maatregelen die fietsendiefstal bij het station zoveel mogelijk tegen gaan.

5 BESTUUR EN FINANCIËN

De complexiteit van het gemeentelijk bestuur is de afgelopen jaren fiks toegenomen. De Rijksoverheid heeft taken op het terrein van wonen, werk en zorg gedecentraliseerd naar gemeentes. Dit heeft het werk van de gemeentes er niet eenvoudiger op gemaakt. Het stelt hoge(re) eisen aan het gemeentebestuur, de gemeenteraad en aan de gemeentelijke ambtenaren van wie een goede dienstverlening wordt verwacht aan mondige burgers die met steeds meer vragen bij de gemeente aankloppen.

De PvdA-Voorschoten vindt een gemeentebestuur dat herkenbaar is en dicht bij de burgers staat heel belangrijk. Tegelijkertijd denken wij dat bestuur en diensten van een relatief kleine gemeente niet meer in staat zullen zijn om te voldoen aan de eisen van goed bestuur en goede dienstverlening aan de burgers. In het regeerakkoord staat dat de provincie een herindelingsprocedure moet starten als gemeentes die voor de uitvoering van hun taken afhankelijk zijn van samenwerking met andere gemeentes, niet zelf met plannen komen. Wij willen onze eigen regie houden en vermijden dat anderen ons dwingen tot samenwerking en bestuurlijke fusie.

Vanaf 2010 is veel meer geld uitgegeven dan ontvangen. Achtereenvolgende colleges van B&W hebben (gesteund door de coalitiepartijen) de gemeente Voorschoten in financiële problemen gebracht. Het eigen vermogen werd gebruikt om financiële overschrijdingen te dichten. Professionalisering van bestuur en beleid is noodzakelijk om herhaling te voorkomen. De PvdA wil werken aan oplossingen die aansluiten bij ons programma 'Kansrijk Voorschoten', waarbij gerichte investeringen voor de meest kwetsbare Voorschotenaren mogelijk blijven en bezuinigingen zo plaatsvinden dat de zwakste schouders worden ontzien.

5.1 Gemeente in dialoog met burgers

Gemeenten moeten voortdurend alert zijn op de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers. Een luisterend oor is net zo belangrijk als heldere communicatie. Bij vragen is de gemeente altijd in dialoog met de burger. Een snelle afhandeling van vragen wordt altijd positief beoordeeld. Klantgerichtheid, kwaliteit en empathie eveneens. Afwijzingen horen er soms bij, want het belang van de burger is niet altijd het enige belang en de gemeente hoort een gedegen afweging te maken waarbij soms andere belangen zullen prevaleren. Bij een conflict hoort de burger gewezen te worden op de beroepsmogelijkheden en klachtenregelingen die de gemeente kent.

In 2015 heeft de gemeenteraad een voorstel aangenomen om de inwoners, ondernemers, instellingen en organisaties meer en vroegtijdig te gaan betrekken bij belangrijke onderwerpen die de burgers in de gemeente aangaan. Het is in het belang van zowel het college, de raad en burgers om meer samen op te gaan trekken in de besluitvorming bij belangrijke onderwerpen.

Het past ook goed in het huidige tijdsbestek, waarin participatie van burgers in de samenleving belangrijker en meer gewaardeerd wordt. En het komt ten goede aan meer gelijkwaardigheid tussen burgers en de overheid.

Door samen te werken, kan beter worden aangesloten op die belangen. Burgers betrekken leidt tot betrokken burgers, die ook verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun omgeving. De kwaliteit van en het draagvlak voor gemeentelijk beleid wordt verhoogd en een positieve impuls wordt gegeven aan de relatie tussen burgers en bestuur.

- De PvdA wil dat het college van B&W en de gemeenteraad in de komende periode meer werk gaat maken van de uitvoering van deze plannen. De PvdA wil burgers beter betrekken in het proces voorafgaand aan de besluitvorming. Op momenten dat het er nog toe doet!

5.2 Financieel kader

Vanaf 2010 heeft het college van B&W veel meer uitgegeven dan ontvangen. Daardoor is de financiële ruimte voor nieuwe investeringen of subsidies de komende jaren beperkt. Nadat zij eerst veel meer geld hebben uitgegeven dan erbinnen is gekomen, is vervolgens besloten tot een aanpak waarbij burgers meer moeten gaan betalen (OZB-woningen, leges), bezuinigd wordt op allerlei voorzieningen en schulden worden afgelost. Anders gezegd, Voorschotenaren moeten meer gaan betalen, zien daar niets voor terug, erger nog, op allerlei voorzieningen wordt bezuinigd. De PvdA heeft niet ingestemd met deze begroting omdat de voorgestelde bezuinigingen veel Voorschotenaren niet alleen persoonlijk raken, maar daarenboven heel belangrijk zijn voor Voorschoten als gemeenschap.

De PvdA heeft in een alternatieve begroting 'Voorschoten verdient beter' (voorschoten.pvda.nl) laten zien dat het anders kan! Uitgangspunt is daarbij dat de omvang en het tempo van de schuldreductie zo min mogelijk afbreuk doet aan het voorzieningenniveau in Voorschoten. Wij hebben aangetoond dat het mogelijk is in de periode 2018 – 2021 tenminste 5 miljoen aan schulden af te lossen, de financiële positie van de gemeente te versterken en tegelijkertijd te zorgen voor een minder kille en rigoureuze bezuiniging op voorzieningen die veel Voorschotenaren raakt. Concreet betekent dit voor de komende periode het volgende.

- De PvdA halveert de bezuiniging op de subsidies;
- De PvdA schrapt de bezuiniging op het wijkbeleid;
- De PvdA vindt het onjuist dat nu al besloten is tot een bezuiniging van € 400.000 op het zwembad en € 130.000 op het cultureel centrum. De koninklijke weg is dat eerst extern advies wordt ingewonnen over mogelijkheden tot continuïteit, de eventuele kosten hiervan voor de gemeente en pas dan een besluit over de toekomst te nemen;
- De PvdA geeft de kinderboerderij meer armslag en zorgt voor een geleidelijker afname van de subsidie;
- De PvdA schrapt de bezuinigingen op de Wmo-gelden;
- De PvdA reserveert middelen voor het project 'taal en digitaal' ter bestrijding van laaggeletterdheid en ter ondersteuning van inwoners die moeilijk met digitale voorzieningen om kunnen gaan;
- De PvdA verhoogt de OZB niet-woningen tot het niveau van het gemiddelde van de ons omringende gemeentes;
- De PvdA wil een verkenning naar de mogelijkheden om alle leges kostendekkend te maken.

- De PvdA zet zich in voor een brede verkenning naar alternatieve vormen van financiering van voorzieningen teneinde een zo goed mogelijk evenwicht te vinden tussen het behoud van een goed voorzieningenniveau en een beheerste uitgavenontwikkeling.

Door de wijze van schuldaflossing te veranderen ontstaat ruimte in de exploitatiebegroting om het bovenstaande te financieren. De PvdA wil het budget halveren dat voor de periode 2018 – 2021 in de exploitatiebegroting wordt gereserveerd voor schuldreductie. Daar staat tegenover dat incidentele inkomsten (zoals het exploitatiesaldo over 2017) en de opbrengsten uit de verkoop van onroerend goed eveneens kunnen worden aangewend voor schuldreductie waardoor rentelasten over de schulden structureel worden verlaagd.

5.3 Kwaliteit van bestuur en beleid

Het financieel wanbeleid van de afgelopen jaren heeft geleid tot afname van het vertrouwen in gemeentebestuur en in gemeenteraad. Herstel van vertrouwen is één van de belangrijkste uitdagingen in de komende periode. Het gaat daarbij om kwaliteit van bestuur en beleid, om een gezonde, positief kritische verhouding tussen gemeenteraad en gemeentebestuur, en om de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers.

- B&W en gemeenteraad moeten leren van de afgelopen jaren, het financieel beleid moet echt beter. Structureel meer uitgeven dan er binnenkomt, mag niet meer voorkomen. Dit vereist een steviger onderscheid tussen de verantwoordelijkheden van raad en college. De PvdA verzet zich tegen een ONS kent ONS cultuur die gezonde tegenspraak in een politiekproces belemmert. Het is in het belang van de gemeente dat een stevige auditcommissie functioneert als 'luis in de pels' tegen onverantwoorde financiële avonturen.
- College en gemeenteraad moeten erop toezien dat de voorgenomen verkoop van onroerend goed, panden en grond, voor een maximaal haalbare prijs worden verkocht, en dus niet onder de marktprijs. Waar nodig doet de gemeente er goed aan expertise in te schakelen. De opbrengsten kunnen onder meer aangewend worden voor schuldreductie.

5.4 Voorschoten gericht op de toekomst

Volgens velen is Voorschoten als zelfstandige gemeente voor de lange termijn geen haalbare kaart meer. Decentralisatie vergt steeds meer van de bestuurskracht van de gemeente. Dit is herkenbaar maar tegelijkertijd laat onderzoek zien dat gemeentelijke herindeling niet alleen maar voordelen heeft, integendeel. De provincie lijkt Voorschoten te zien als onderdeel van een Groot Leiden. Een grote meerderheid van Voorschotenaren ziet meer in het samen gaan met een vergelijkbare gemeente dan met Leiden. Of die vergelijkbare gemeentes dat ook zo zien, is onduidelijk. De PvdA wil dat Voorschoten de regie in eigen hand houdt en dat voorkomen wordt dat de provincie bepaalt wat Voorschoten zou moeten willen.

Dat betekent in de eerste plaats dat Voorschoten investeert in de versterking van de eigen bestuurskracht, als noodzakelijke voorwaarde voor een sterke positie in het debat met

gemeentes en provincie. In de tweede plaats dient Voorschoten voor de zomer van 2018 de verschillende mogelijkheden helder op een rij te zetten, met inbegrip van een overtuigende beschrijving van de voor- en nadelen. Het advies dat B&W dit voorjaar ontvangt, draagt daar mogelijk aan bij. In de derde plaats dient 'politiek Voorschoten' actief het gesprek met haar burgers aan te gaan. Besluitvorming over gemeentelijke herindeling vereist een zorgvuldig proces waarbij Inhoudelijke en politieke overwegingen voor de burgers transparant worden geformuleerd en in brede kring besproken. Dit traject moet snel van start gaan en dus niet pas nadat het feitelijke besluit inmiddels heeft plaatsgevonden. De PvdA vindt het huidige college te afwachtend en wil een actieve inzet van het nieuwe team.

Elk besluit over een gemeentelijke herindeling zal de PvdA toetsen aan de volgende criteria.

1. De discussie en de besluitvorming zijn transparant. Voorschotenaren worden hier direct bij betrokken.
2. De gemeentelijke herindeling versterkt de duurzame ontwikkeling van het groene gebied tussen Leiden en Den Haag (Groene Long).
3. De afstand tussen de burger en het bestuur is overzichtelijk, het bestuur staat dicht bij de burger.
4. De kwaliteit van de voorzieningen en gemeentelijke dienstverlening moet er aantoonbaar op vooruit gaan.

6 BRONNEN

- Dorpsprofiel Voorschoten, januari 2017
- Cultuur werkt voor gemeente, zomer 2017
- Armoede monitor 2016
- Provincie Zuid-Holland, 'Slimmer en sterker bestuur in Zuid-Holland, tweede tussenrapportage', december 2017
- Schuldvrij-voorstellen gemeentelijk beleid, zomer 2017
- Wensen ondernemers van Voorschoten, zomer 2017
- Wmo-beleid en toegankelijkheid, zomer 2017
- Groen en water krijgen de ruimte, PvdA Rijnland, juli 2017
- Begrotingsscan Voorschoten, juni 2017
- Rapport Rekenkamercommissie, september 2017
- 'Voorschoten verdient beter', alternatieve Programmabegroting Voorschoten, 25 oktober 2017
- https://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/energie-en/thema's/klimaatneutrale/